

Ewa Derkacz-Kowalczuk, Emilia Krawiec, Sylwia Sędlak, Anna Skubisz, Marta Wróblewska, Aneta Wójcik, Luiza Zabłocka

Scenariusz zajęć zintegrowanych dla klasy III

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 2-3, 45-62

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ewa Derkacz-Kowalczyk, Emilia Krawiec, Sylwia Sędkak
Anna Skubisz, Marta Wróblewska, Aneta Wójcik, Luiza Zabłocka
słuchaczki studiów podyplomowych o specjalności:
wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH DLA KLASY III

Temat bloku: Las jesienią.

Temat dnia: Wyprawa na grzyby.

Cele

Ogólne

1. Wzbogacanie zasobu słownictwa.
2. Doskonalenie czytania z podziałem na role.
3. Pisownia wyrazów z trudnościami ortograficznymi – *rz* i *ż*.
4. Doskonalenie umiejętności dodawania i odejmowania liczb dwucyfrowych z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
5. Wdrażanie do samodzielnego rozwiązywania zadań tekstowych.
6. Poznanie pospolitych grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących, ich budowy oraz zasad zbierania.
7. Rozwijanie umiejętności plastyczno-technicznych podczas tworzenia form przestrzennych z kartonu.
8. Wyrabianie poczucia rytmu i wrażliwości słuchania muzyki.

Operacyjne

Uczeń:

- potrafi przeczytać tekst wiersza z odpowiednią intonacją i z podziałem na role;
- stosuje pisownię wyrazów z *rz* i *ż*
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe z przekroczeniem progu dziesiątkowego;
- potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania tekstowe;
- potrafi wyszukiwać w atlasie wskazane okazy grzybów i informacji na ich temat;
- nazwie pospolite grzyby jadalne i trujące;
- zna budowę grzyba kapeluszowego;

- wie, jak należy prawidłowo zbierać grzyby;
- wykona pracę plastyczno-techniczną;
- odegra improwizowaną scenkę do wiersza z użyciem rekwizytów;
- wysłucha i zaśpiewa piosenkę „Rudy rydz”.

Metody pracy

- aktywizujące – (inscenizacja, zabawa dydaktyczna, zabawa ruchowa przy muzyce);
- oglądowe – (pokaz, obserwacja);
- słowne – (praca z tekstem, pogadanka wstępna, podsumowująca).

Formy pracy

- indywidualna jednolita i zróżnicowana;
- zbiorowa;
- grupowa jednolita i zróżnicowana.

Środki dydaktyczne

- karty pracy do wypełnienia;
- naturalne okazy grzybów;
- atlasy grzybów i przewodniki grzybiarza;
- CD z nagraniem piosenki „Rudy rydz”;
- blok techniczny, nożyczki, klej, spinacz, farby – rekwizyty potrzebne do odgrywania ról.

Zapis tematu do dziennika

Słuchanie recytacji wiersza pt. „Grzyby”. Czytanie z podziałem na role. Rozmowa na temat przeczytanego tekstu. Inscenizacja improwizowana na podstawie wiersza. Ćwiczenia w pisaniu wyrazów z *rz* i *ż*. Dodawanie i odejmowanie liczb dwucyfrowych z przekroczeniem progu dziesiętkowego. Budowa grzyba kapeluszowego. Grzyby jadalne i trujące. Zasady zbierania grzybów. Formy przestrzenne z kartonu: grzyby.

Cele operacyjne Uczeń:	Środki dydaktyczne	Zadania dla uczniów Uczniowie:	Pytania problemowe	Obszar edukacyjny
Swobodnie wypowiada się na temat zbierania grzybów jesienią.		Udzielają odpowiedzi na pytania zadawane przez nauczyciela.	Czy kiedykolwiek zbieraliście grzyby? Byliście sami, czy z osobą dorosłą? Dlaczego? Czy lubicie jeść grzyby? Do jakich potraw można dodawać grzyby?	Edukacja polonistyczna Edukacja przyrodnicza

Uważnie wysłucha wiersza czytanego przez nauczyciela i potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące jego treści.	Załącznik nr 1 (Tekst J. Brzechwy „Grzyby”) Załącznik nr 2.	Sluchają recytacji utworu „Grzyby”. Zapamiętują jego treść i odpowiadają na pytania umieszczone w załączniku.	Kto chciał walczyć z muchami? Dlaczego? Które grzyby nie chciały przystąpić do walki? Jakie grzyby przystąpiły do walki i w jaki sposób zostały nagrodzone? Do jakich grzybów i dlaczego pasują takie wyrażenia: „rozzłoszczony”, „spokojny”, „maleńki”, „strachliwy”, „odważny”, „leniwy”. Ile nazw grzybów wymieniono w tekście i jakie to nazwy?	Edukacja polonistyczna
Przeczyta wiersz J. Brzechwy „Grzyby” z podziałem na role.	Załącznik nr 1 (Tekst J. Brzechwy „Grzyby”).	Czytają tekst wiersza z odpowiednią intonacją i interpunkcją z podziałem na role.		Edukacja polonistyczna
Wypisze wszystkie nazwy grzybów z tekstu i wyszuka informacji o nich w „Atlasie grzybów” i „Poradniku młodego grzybiarza”.	Załącznik nr 1 (Tekst J. Brzechwy „Grzyby”), „Atlas grzybów”, „Poradnik młodego grzybiarza”.	Wypisują do zeszytu nazwy grzybów, które pojawiły się w tekście, a następnie szukają na ich temat informacji w „Atlasie grzybów” i „Poradniku młodego grzybiarza”.		Edukacja polonistyczna Edukacja przyrodnicza
Utworzy rodzinę wyrazu <i>grzyb</i> i uzupełni tekst utworzonymi wyrazami pokrewnymi.	Karta pracy nr 1.	Tworzą rodzinę wyrazu <i>grzyb</i> . Uzupełniają tekst powstałymi wyrazami, a następnie odczytują go na głos.		Edukacja polonistyczna
Stosuje pisownię wyrazów z <i>rz</i> i <i>ż</i> .	Karta pracy nr 2.	Wpisują w puste miejsca w wyrazach brakujące litery <i>rz</i> lub <i>ż</i> . Uzyskane wyrazy wpisują w odpowiednie rubryki tabelki.		Edukacja polonistyczna
Rozwiązuje zadania matematyczne, których wyniki są kluczem do zagadek.	Karta pracy nr 3.	Rozwiązują działania matematyczne. Łączą wynik z odpowiednim numerem zagadki i odczytują na głos jej treść.		Matematyka Edukacja polonistyczna Edukacja przyrodnicza
Obliczy działania dotyczące dodawania i odejmowania w zakresie 100.	Karta pracy nr 4.	Rozwiązują w pamięci działania umieszczone w kapeluszu grzyba i łączą je z odpowiednim wynikiem znajdującym się w trzonku.		Matematyka
Potrafi samodzielnie rozwiązać zadania tekstowe.	Karta pracy nr 5.	Rozwiązują zadania tekstowe. Wyszukują w treści danych i szukanych. Formułują odpowiedzi.		Matematyka
Rozpozna i nazwie pospolite grzyby jadalne i trujące.	Załącznik nr 3a, 3b. Karta pracy nr 6 (zadanie nr 1).	Zapoznają się z wyglądem pospolitych grzybów jadalnych i trujących. Zapamiętują ich nazwy. Uzupełniają kartę pracy.		Edukacja przyrodnicza

Potrafi rozpoznać naturalne okazy grzybów. Prawidłowo korzysta z „Atlasu grzybów” i „Poradnika grzybiarza”.	Naturalne okazy grzybów dla każdej grupy uczniów. Załącznik nr 3a i 3b atlasy grzybów i przewodniki grzybiarza.	Każda z grup otrzymuje po kilka okazów grzybów i odgaduje, co to za okazy i wpisuje do zeszytu informacje na ich temat. Myją dokładnie ręce po dotknięciu grzybów.		Edukacja przyrodnicza
Rozwija swoją sprawność ruchową przy jednoczesnym utrwalaniu znajomości grzybów jadalnych i trujących.	Okazy naturalnych grzybów.	Kilkoro dzieci ustawionych w różnych miejscach sali trzyma naturalne okazy grzybów. Reszta porusza się, udając ruchy grzybiarza. Na hasło nauczyciela – dzieci podbiegają do grzyba, który został wymieniony.		Wychowanie fizyczne Edukacja przyrodnicza
Zna konsekwencje zatrucia grzybami i wie jak należy postępować w przypadku zatrucia.		Biorą udział w pogadance na temat objawów zatrucia grzybami i pierwszej pomocy.	Jakie są objawy zatrucia grzybami? Jak należy postępować w przypadku zatrucia grzybami?	Edukacja przyrodnicza
Zna pozytywną i negatywną rolę grzybów w życiu człowieka i w przyrodzie. Wie dlaczego nie należy ich niszczyć.	Karta pracy nr 4 (zadanie 2).	Podzieleni na cztery grupy zastanawiają się nad pozytywną i negatywną rolą grzybów w życiu człowieka i przyrody. Każda grupa kolejno wypowiada się na temat opracowanego pytania. Uzupełniają kartę pracy.	Jakie jest pozytywne znaczenie grzybów w życiu człowieka? Jakie jest ich negatywne znaczenie? Jakie jest pozytywne znaczenie grzybów w przyrodzie? Dlaczego nie należy ich niszczyć?	Edukacja przyrodnicza
Zna budowę grzyba kapeluszowego i prawidłowy sposób jego zbierania.	Załącznik 4 A. Załącznik 4 B. Karta pracy nr 6 (zadanie nr 3).	Zapoznają się z budową grzyba i prawidłowym sposobem zbierania.		Edukacja przyrodnicza
Orientuje się w podstawowych zasadach zbierania grzybów.	Załącznik 4 C. Karta pracy nr 7.	Zapoznają się z zasadami zbierania grzybów. Wypełniają karty pracy.	Jaka książka może pomóc w rozpoznawaniu grzybów? Do czego zbieramy grzyby? W jaki sposób zbieramy grzyby? Jak postępujesz jeżeli znajdziesz grzyby trujące? O jakiej porze dnia najlepiej zbierać grzyby?	Edukacja przyrodnicza
Korzystając z instrukcji obrazkowej wykona pracę plastyczno-techniczną.	Załącznik nr 5, blok techniczny A3, nożyczki, farby plakatowe, klej, spinacze.	Podzieleni na grupy wykonują pracę plastyczno-techniczną, nawiązującą do treści wiersza.		Edukacja plastyczno-techniczna
Odegra scenkę dramową na podstawie wiersza J. Brzechwy „Grzyby”.	Załącznik nr 1.	Podzieleni na grupy, z kapeluszem wykonanym na zajęciach plastyczno-technicznych, wchodzi w role postaci występujących w utworze i przedstawiają słowem gestem, ruchem, mimiką treść utworu.		Edukacja polonistyczna
Śpiewa piosenkę „Rudy rydz”.	Słowa piosenki z karty nr 6. Płyta CD z utworem.	Wspólnie śpiewają piosenkę pt. „Rudy rydz”. Bawią się przy muzyce, wyklaskują rytm.		Edukacja muzyczna

Podsumowanie zajęć. Rozwiąże krzyżówkę i odczyta hasło.	Karta pracy nr 8.	Rozwiązują krzyżówkę sprawdzając wiadomości zdobyte podczas zajęć.		
---	-------------------	--	--	--

Podsumowanie zajęć

- Jak dzielimy grzyby?
- Po czym można poznać grzyby jadalne, a po czym grzyby trujące?
- Wykonaj działania: $59 - 13 = \dots$ $47 + 38 = \dots$ $74 - 31 = \dots$
 $97 - 23 = \dots$ $34 + 15 = \dots$ $65 + 22 = \dots$
- Dlaczego grzybów nie należy niszczyć w lesie?
- W jaki sposób należy postępować przy zatruciu grzybami?
- Zaśpiewajmy wspólnie piosenkę pt. „Rudy rydz”.

Ocena aktywności uczniów

Dzieci w trakcie zajęć za aktywność, poprawne odpowiedzi i właściwe zachowanie otrzymywały papierowe grzybki. Osoba z największą ilością grzybków uzyskuje najlepszą ocenę.

Zadanie pracy domowej

Wykonaj ilustrację do wiersza J. Brzechwy „Grzyby”.

Załącznik nr 1

Jan Brzechwa – „Grzyby”

Król Borowik Prawdziwy szedł lasem

Postukując swym jedynym obcasem,

A ze złości brunatny był cały,

Bo go muchy okrutnie kąsały.

Tedy siadł uroczyście pod dębem

I rozkazał na alarm bić w bęben:

„Hej, grzyby, grzyby,

Przybywajcie do mojej siedziby,

Przybywajcie orężnymi pulkami.

Wyruszamy na wojnę z muchami!”

Narrator

Odezwały się pierwsze **opieńki**:

„Opieniek jest maleńki,

A tam trzeba skakać na sążeń,

Gdzie nam, królu, do takich dążeń?!”

Zalkały **surojadki**:

„My mamy maleńkie dziatki,

Wolimy życie spokojne,

Inne grzyby prowadź na wojnę.”

Zaszemrały **modraczki**:

„Mamy całkiem zniszczone fraczki,

Mamy buty wśród grzybów najstarsze,
Nie dla nas wojenne marsze.”

Zastękały **czubajki**:

„Wpierw musimy wypalić fajki,
Wypalimy je, królu, do zimy,
W zimie z tobą na wojnę ruszymy.”

A król siedzi niezmiennie pod dębem,
Każe znowu na alarm bić w bęben:
„Przybywajcie, pieczarki, maślaki,
Trufle, gąski, purchawki, koźlaki,
Bedlki, rydze, bielaki i smardze,
Przybywajcie, bo tchórzami pogardzę!”

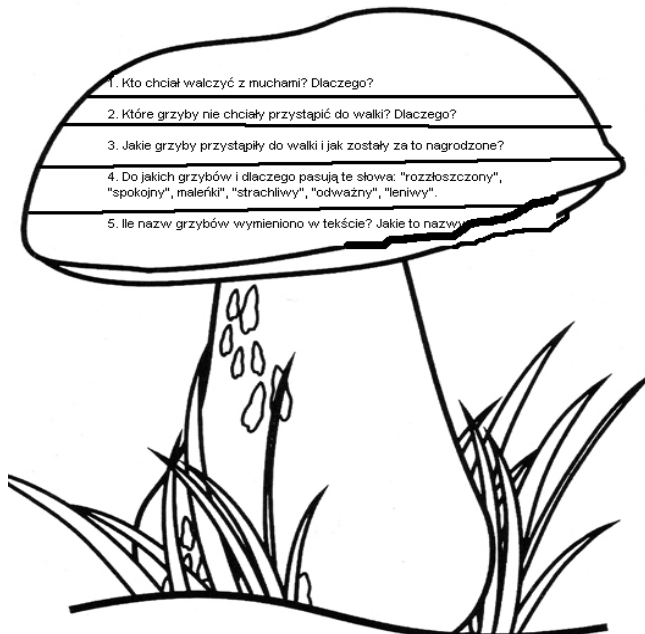
Ledwo rzekł to, wtem patrzy, a z boru
Maszeruje pułk **muchomorów**:
„Przychodzimy z muchami wojować,
Ty nas, królu, na wojnę prowadź!”

Wojowały grzybowe zuchy,
Pokonały aż cztery muchy.
Król Borowik winszował im szczerze
I dał wszystkim po grzybowym orderze.

Załącznik nr 2

Spróbuj zjeść borowika. Możesz to zrobić, odpowiadając poprawnie na pytania umieszczone na kapeluszu.

Borowik szlachetny

ZBIERAJ TYLKO TE GRZYBY

GRZYBY JADALNE

najczęściej zbierane

Prawdziwy grzybiarz, oprócz grzybów, powinien znać także drzewa.

Grzyby żyją często w symbiozie z określonymi drzewami
i właśnie pod nimi najczęściej można je znaleźć.**Borowik szlachetny**
Świerk**Podgrzybek brunatny**
Chętnie rośnie w mchu**Podgrzybek zajączek**
Dąb**Kurka**
(Pieprznik jadalny)**Podgrzybek złotawy**
Lasy iglaste i liściaste**Koźlarz czerwony**
Topola osika**Koźlarz babka**
Brzoza**Gąska**
Sosna**Maślak żółty**
Modrzew**Maślak zwyczajny**
Sosna**Koźlarz grabowy**
Grab**Mleczaj rydz**
Sosna**Koźlarz pomarańczowy**
Brzoza**Koźlarz świerkowy**
Świerk**Koźlarz sosnowy**
Sosna**Pieczarka**

GRZYBY TRUJĄCE

Nie należy ich zbierać, a nawet dotykać.

Są one jednak pokarmem dla owadów leśnych, współżyją z roślinami,
a ich piękne kolory dodają uroku lasom.

Nie niszcz tych grzybów!

Zapamiętaj jak wyglądają i naucz się je odróżniać od grzybów jadalnych.

Muchomor sromotnikowy
Najbardziej trujący z polskich grzybów!

Muchomor czerwony

Borowik szatański

Mleczaj wełnianka

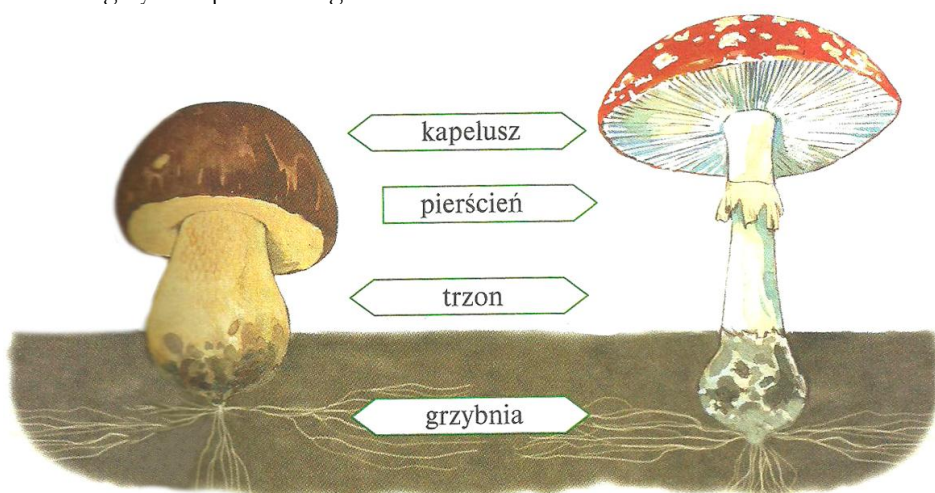
Maślanka wiązkowa

Wilgotnica stążkowa

Załącznik nr 4

A. Budowa grzyba kapeluszowego.

B. Sposób zbierania grzybów.

C. Zasady zbierania grzybów.

Załącznik nr 5

„Wesołe muchomorki”

Zadanie dla grupy: Wykonajcie według podanej niżej instrukcji kapelusze muchomora (a także kapelusze w kolorze grzybów występujących w tekście J. Brzechwy „Grzyby”).

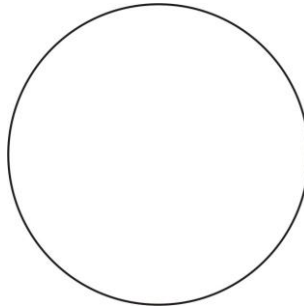
Potrzebne materiały:

- blok techniczny,
- spinacze,
- farby plakatowe,
- nożyczki,
- klej,
- gumka.

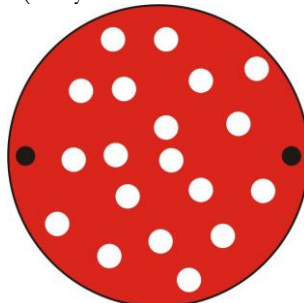

Plan wykonania grzyba:

1. Z kartonu wycinamy koło.

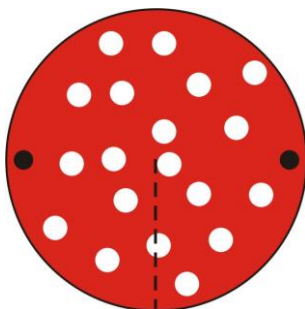

2. Na otrzymanym w ten sposób kole malujemy przy pomocy farb plakatowych wzór muchomora. Po wyschnięciu kartki wycinamy nożyczkami dwa równoległe do siebie otwory po obu stronach koła (na rysunku zaznaczone na czarno).

3. Odmierzamy środek koła i od otrzymanego punktu nacinamy po linii prostej jeden bok (linia przerywana).

4. Sklejamy lub przypinamy spinaczem otrzymane w ten sposób boki ze sobą tak, aby powstał stożek. Przez otrzymane wcześniej otwory przeciągamy gumkę.

Załącznik nr 6

„Rudy Rydz” – słowa: J. Bocheński, muzyka: B. Klimczuk

Był sobie las, zielony las
A w lesie jakby nigdy nic
W zielonej chustce, na jednej nóżce
Stał sobie rudy rydz

Rudy, rudy, rudy, rydz
Jaka piękna sztuka
Rudy, rudy, rudy, rydz
A ja rydzów szukam
O rudy, rudy, rudy, rydz
Mam na rydza smaczek
Rudy, rudy, rudy, rydz
Lepszy niż maślaczek

O gdyby chciał i gdyby tak
Zerwać się dał, o Boże
Lecz na to rydz nie mówi nic
Bo mówić wszak nie może

O rudy, rudy, rudy, rydz
Tylko spuszcza oczy
Rudy, rudy, rudy, rydz
Gniewa się i boczy
Rudy, rudy, rudy, rydz
Boi się nożyka
Rudy, rudy, rudy, rydz
Nie chce do koszyka

Przez cały czas zielony las
Coś plecie wiatrem trzy po trzy
I nawet nie wie, że gdzieś pod drzewem
Samotny rydzyk śpi

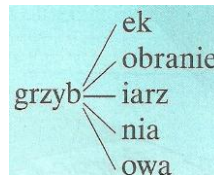
O rudy, rudy, rydz
Jaka piękna sztuka
Rudy, rudy, rudy, rydz
A ja rydzów szukam
O rudy, rudy, rudy, rydz
Mam na rydza smaczek
Rudy, rudy, rudy, rydz
Lepszy niż maślaczek

O gdyby chciał i gdyby tak
Zerwać się dał o Boże
Lecz na to rydz nie mówi nic
Bo mówić wszak nie może

O rudy, rudy, rudy, rydz
Już go nie uproszę
Rudy, rudy, rudy, rydz
Chyba pójdę z koszem
Rudy, rudy, rudy, rydz
Próżne z nim pogwarki
No to, no to, no to nic
Pójdę na pieczarki

Karta pracy nr 1

Chcesz dowiedzieć się, co spotkało osoby na ilustracji? Uzupełnij poniższy tekst powstałymi wyrazami!

Adaś i Ola wybrali się na Okazało się, że chłopiec to świetny
Zebral cały kosz borowików, opieniek i kurek. Ola znalazła mnóstwo pieczarek. Dzieci
widziały też muchomora, ale mama nauczyła je, że nie wolno go zrywać, bo to trujący
..... Dzięki tacie maluchy widziały, że część podziemna każdego grzyba to
Ola i Adaś z pełnymi koszami wrócili do domu. Na obiad była oczywiście zupa

Karta pracy nr 2

Masz przed sobą kilka wyrazów, z których wycięto litery „ż” lub „rz”. Zastanów się i wpisz w puste miejsca „ż” lub „rz”. Następnie wyrazy z rz wypisz w odpowiednich rubrykach tabelki.

– g...yby

– o...ech

– ...aba

– je...yna

– b...oskwinia

– ...ołędź

– ...odkiewka

– d...ewo

– b...ozy

– ...yrafa

<i>rz</i> po spółgłoskach	<i>rz</i> niewymienne

Karta pracy nr 3

Połącz rozwiązanie działania z odpowiednim numerem ilustracji, a dowiesz się jak nazywają się grzyby, o których mowa w zagadkowych wierszykach.

1. Rosła kulka, grzyb to był.
Nadepnąłeś został pył.

.....

MUCHOMOR $2 \cdot 2 = \dots\dots$

2. Jeśli w lesie bywasz
i hasasz tam radośnie,
to uwagę zwróć na grzyba,
co na drzewach rośnie.

.....

KURKA $39 - 37 = \dots\dots$

3. Nie gładź po podwórkach,
rośnie w lesie żółta.

.....

HUBA $9 : 3 = \dots\dots$

4. Na swój czerwony parasol
łapię muchy na lasso.

.....

PURCHAWKA $0 + 1 = \dots\dots$

Karta pracy nr 4

Oblicz w pamięci działania i połącz z odpowiednimi wynikami.

Orange cards (problems):

- $27+25$
- $68-22$
- $47+38$
- $73-34$
- $27+27$
- $46+37$
- $96-22$
- $33+27$
- $84-32$

Brown cards (results):

- 52
- 39
- 85
- 54
- 83
- 46
- 60
- 74
- 52

Karta pracy nr 5

Zadanie 1

Adam przyniósł z lasu 28 rydzów i 12 borowików, natomiast Piotrek znalazł 24 rydze i 16 borowików. Ile rydzów, a ile borowików znaleźli wspólnie chłopcy? Ile wszystkich grzybów zebrali? Ułóż działania i oblicz.

Dane:

Szukane:

Rozwiązanie:

Odp.:

Zadanie 2

Małgosia znalazła 37 grzybów, a Kasia 32 grzyby. Mama powiedziała im, że 24 z nich, to grzyby trujące. Ile grzybów jadalnych znalazły razem dziewczynki? Ułóż działania i oblicz.

Dane:

Szukane:

Rozwiązanie:

Odp.:

Karta pracy nr 6

Zadanie 1

Wymień kilka grzybów jadalnych i trujących.

Grzyby jadalne	Grzyby trujące

Zadanie 2

Napisz dlaczego nie należy niszczyć żadnego znalezioneego w lesie grzyba?

.....

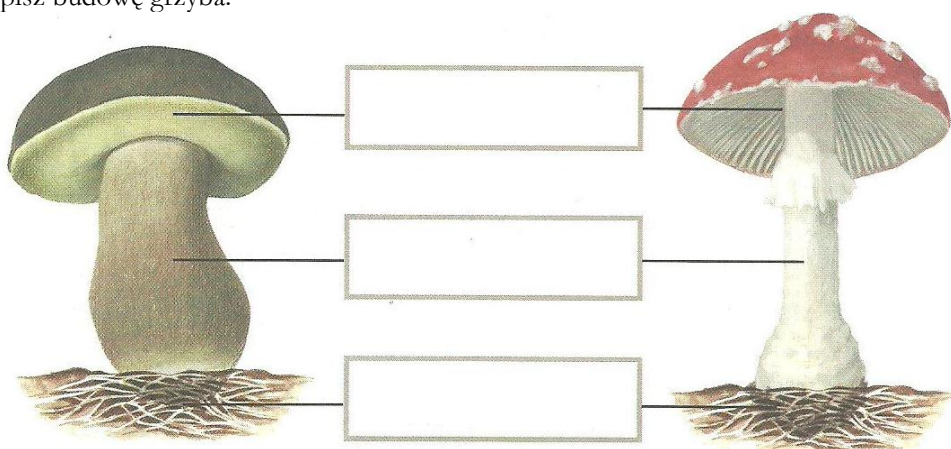
.....

.....

.....

Zadanie 3

Opisz budowę grzyba.

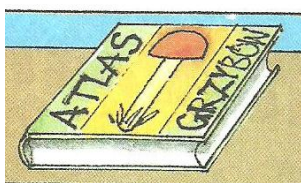

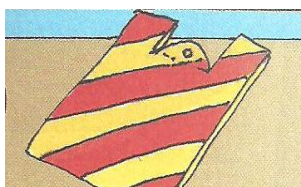
Karta pracy nr 7

Sprawdź czy znasz zasady zbierania grzybów. Skreśl błędne odpowiedzi.

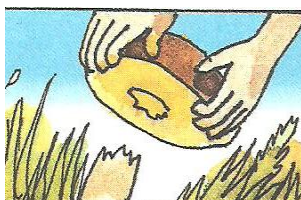
Jaka książka może pomóc w rozpoznawaniu grzybów?

Do czego zbieramy grzyby?

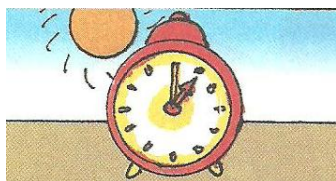
W jaki sposób zbieramy grzyby?

Jak postępujesz jeżeli znajdziesz grzyby trujące?

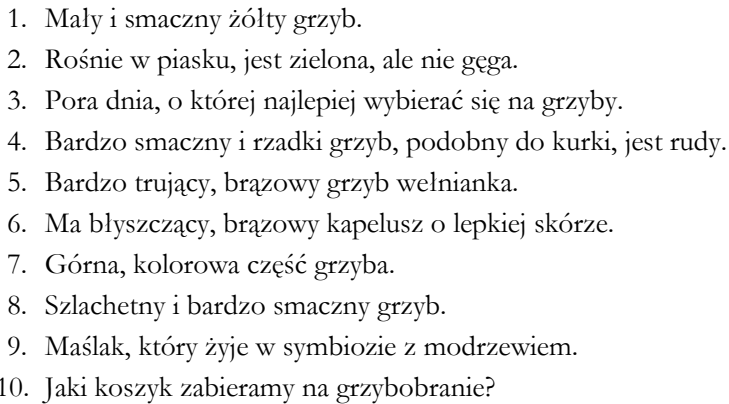

O jakiej porze dnia najlepiej zbierać grzyby?

Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj hasło.

Ewa Derkacz-Kowalczyk, Emilia Krawiec, Sylwia Sędkak
Anna Skubisz, Marta Wróblewska, Aneta Wójcik, Luiza Zabłocka

